HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

26 septembrie 2024*

„Recurs – Ajutoare de stat – Schemă de ajutoare pusă în aplicare de Republica Federală Germania în favoarea unor mari consumatori de energie electrică – Scutire de taxele de rețea pentru perioada 2012-2013 – Decizie prin care schema de ajutoare este declarată incompatibilă cu piața internă – Acțiune în anulare – Termen de introducere a acțiunii – Admisibilitate – Articolul 107 alineatul (1) TFUE – Noțiunea de «ajutor de stat» – Resurse de stat – Taxă parafiscală sau alte contribuții obligatorii”

În cauzele conexate C-790/21 P și C-791/21 P,

având ca obiect două recursuri formulate în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introduse la 16 decembrie 2021,

Covestro Deutschland AG, cu sediul în Leverkusen (Germania), reprezentată de D. Fouquet, T. Hartmann, M. Kachel, J. Panknin și R. Wilde, Rechtsanwälte,

reclamantă în cauza C-790/21 P,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de K. Herrmann, C. Kovács și T. Maxian Rusche, în calitate de agenți, asistați de M. Bartsch și K. Bourazeri, Rechtsanwälte,

pârâtă în primă instanță,

Republica Federală Germania, reprezentată de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți,

intervenientă în primă instanță,

și

Republica Federală Germania, reprezentată de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți,

reclamantă în cauza C-791/21 P,

celelalte părți din procedură fiind:

Covestro Deutschland AG, cu sediul în Leverkusen, reprezentată de D. Fouquet, T. Hartmann, M. Kachel, M. J. Panknin și R. Wilde, Rechtsanwälte,

* Limba de procedură: germana.

reclamantă în primă instanță,

Comisia Europeană, reprezentată de K. Herrmann, C. Kovács și T. Maxian Rusche, în calitate de agenți, asistați de M. Bartsch și K. Bourazeri, Rechtsanwälte,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna K. Jürimäe (raportoare), președintă de cameră, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a treia, și domnii N. Piçarra, N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: doamna L. Medina,

grefier: domnul D. Dittert, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 28 iunie 2023,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 9 noiembrie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat în cauza C-790/21 P, Covestro Deutschland AG (denumită în continuare „Covestro”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 6 octombrie 2021, Covestro Deutschland/Comisia (T-745/18, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2021:644), prin care acesta din urmă i-a respins acțiunea având ca obiect anularea Deciziei (UE) 2019/56 a Comisiei din 28 mai 2018 privind schema de ajutor SA.34045 (2013/C) (ex 2012/NN) pusă în aplicare de Germania pentru consumatorii de energie electrică la sarcină de bază în temeiul articolului 19 din StromNEV (JO 2019, L 14, p. 1, denumită în continuare „decizia în litigiu”).

2 Prin recursul formulat în cauza C-791/21 P, Republica Federală Germania solicită anularea hotărârii atacate.

3 Prin recursurile incidente formulate în fiecare dintre cauzele C-790/21 P și C-791/21 P, Comisia Europeană solicită de asemenea anularea hotărârii atacate.

Cadrul juridic

4 Considerentul (39) al Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 [TFUE] (JO 2015, L 248, p. 9) are următorul cuprins:

„Din considerente de transparență și securitate juridică, este oportună asigurarea publicității deciziilor Comisiei, cu respectarea în același timp a principiului conform căruia deciziile privind cazurile de ajutor de stat se adresează statelor membre în cauză. În consecință, este necesară publicarea tuturor deciziilor care pot afecta interesele părților interesate, fie integral, fie în rezumat, sau punerea la

dispoziția părților interesate de copii ale deciziilor care nu au fost publicate deloc sau nu au fost publicate integral.”

5 Articolul 1 litera (h) din acest regulament prevede:

„În sensul prezentului regulament se aplică următoarele definiții:

[…]

(h) «persoană interesată» înseamnă orice stat membru și orice persoană, întreprindere sau asociație de întreprinderi ale căror interese pot fi afectate de acordarea unui ajutor, în special beneficiarul ajutorului, întreprinderile concurente și asociațiile profesionale”.

6 Articolul 32 din regulamentul menționat, intitulat „Publicarea deciziilor”, prevede la alineatul (3):

„Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* deciziile adoptate în temeiul articolului 8 alineatele (1) și (2) și al articolului 9.”

Istoricul litigiului și decizia în litigiu

7 Istoricul litigiului, astfel cum este expus la punctele 1-22 din hotărârea atacată, se poate rezuma după cum urmează.

Cu privire la măsurile legislative și administrative în discuție

Cu privire la sistemul de taxe de rețea anterior introducerii măsurilor în litigiu

8 Articolul 21 din Energiewirtschaftsgesetz (Legea privind protecția aprovizionării cu energie), astfel cum a fost modificată prin Gesetz zur Neuregelung energiewirtschaftsrechtlicher Vorschriften (Legea privind revizuirea reglementărilor din sectorul energiei) din 26 iulie 2011 (BGBl. 2011 I, p. 1554), dar anterior modificărilor aduse de Gesetz zur Weiterentwicklung des Strommarktes (Legea privind dezvoltarea pieței energiei electrice) din 26 iulie 2016 (BGBl. 2016 I, p. 1786) (denumită în continuare „EnWG 2011”), prevedea printre altele că taxele de rețea trebuie să fie rezonabile, nediscriminatorii, transparente și întemeiate pe costurile unei exploatări eficiente a rețelelor.

9 Articolul 24 din EnWG 2011 autoriza guvernul federal german să stabilească, prin acte normative, dispoziții detaliate în ceea ce privește, pe de o parte, definirea metodologiei generale de stabilire a taxelor de rețea și, pe de altă parte, reglementarea cazurilor particulare de utilizare a rețelelor, precum și condițiile în care autoritatea de reglementare putea autoriza sau interzice taxe de rețea individuale.

10 Articolul 17 din Stromnetzentgeltverordnung (Ordonanța privind taxele de rețea pentru energia electrică) din 25 iulie 2005 (BGBl. 2005 I, p. 2225, denumită în continuare „StromNEV 2005”), definește metoda de calcul care trebuie utilizată de operatorii de rețea pentru stabilirea taxelor generale. Este vorba despre o metodă în două etape care constă, mai întâi, în a determina diferitele elemente ale costurilor anuale ale tuturor rețelelor și, apoi, în a calcula taxele generale pe baza totalului anual al costurilor de rețea.

11 La stabilirea tarifelor generale se iau în considerare cele două elemente prezentate în continuare, și anume „funcția de simultaneitate”, care reflectă probabilitatea ca consumul individual al unui utilizator să contribuie la sarcina anuală de vârf a nivelului de rețea în cauză, și nivelul maxim al veniturilor pentru fiecare operator, stabilit de Bundesnetzagentur (Agenția Federală a Rețelelor, Germania) (denumită în continuare „BNetzA”), pe baza unei analize comparative cu alți operatori de rețea care urmărește să evite compensarea costurilor generate de ineficiențe prin taxele de rețea.

12 Articolul 19 din StromNEV 2005 prevede taxe individuale pentru categoriile de utilizatori ale căror profiluri de consum și de sarcină sunt foarte diferite de cele ale altor utilizatori (denumiți în continuare „utilizatorii atipici”). Aceste taxe iau în considerare, în conformitate cu principiul potrivit căruia taxele de rețea reflectă costurile legate de rețea, contribuția acestor utilizatori atipici la reducerea sau prevenirea unei creșteri a costurilor respective.

13 În această privință, articolul 19 alineatul (2) din StromNEV 2005 instituie taxe individuale pentru următoarele două categorii de utilizatori atipici:

– utilizatorii a căror contribuție la sarcina de vârf poate să difere în mod semnificativ de sarcina anuală simultană de vârf a tuturor celorlalți utilizatori conectați la același nivel de rețea, și anume utilizatorii care consumă în mod sistematic energie electrică în afara orelor de vârf (denumiți în continuare „consumatorii anticiclici”), și

– utilizatorii al căror consum anual de energie electrică reprezintă cel puțin 7 000 de ore de utilizare și mai mult de 10 gigawați-oră (denumiți în continuare „consumatorii de energie electrică la sarcină de bază”).

14 Până la modificarea prin EnWG 2011, StromNEV 2005 prevedea că consumatorii anticiclici și consumatorii de energie electrică la sarcină de bază erau supuși unor taxe individuale care se calculau în conformitate cu „metodologia traseului fizic” elaborată de BNetzA. Această metodologie ținea seama de costurile de rețea generate de acești consumatori, cu o taxă minimă echivalentă cu 20 % din taxele generale publicate (denumită în continuare „taxa minimă”). Aceasta din urmă garanta o remunerare pentru exploatarea rețelei la care erau conectați consumatorii respectivi în cazul în care taxele individuale calculate potrivit metodologiei traseului fizic ar fi fost mai scăzute decât această taxă minimă sau chiar apropiate de zero.

Cu privire la măsurile în litigiu

15 În conformitate cu articolul 19 alineatul (2) a doua și a treia teză din StromNEV 2005, astfel cum a fost modificată prin EnWG 2011 (denumită în continuare „StromNEV 2011”), de la 1 ianuarie 2011, data de aplicare retroactivă a acestei dispoziții, taxele individuale pentru consumatorii de energie electrică la sarcină de bază au fost eliminate și înlocuite cu o scutire totală de la obligația de plată a taxelor de rețea (denumită în continuare „scutirea în litigiu”), acordată printr-o autorizație a autorității de reglementare competente, și anume BNetzA sau autoritatea de reglementare a landului în cauză. Costul acestei scutiri revenea operatorilor de sisteme de transport sau de distribuție în funcție de nivelul rețelei la care erau conectați beneficiarii.

16 În conformitate cu articolul 19 alineatul (2) a șasea și a șaptea teză din StromNEV 2011, operatorii de sisteme de transport erau obligați să compenseze operatorii de sisteme de distribuție pentru pierderile de venituri rezultate din scutirea în litigiu și trebuiau să compenseze între aceștia

costurile determinate de această scutire, prin intermediul unei compensații financiare în conformitate cu articolul 9 din Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz (Legea privind cogenerarea energiei termice și electrice) din 19 martie 2002 (BGBl. 2002 I, p. 1092), astfel încât fiecare suporta aceeași sarcină financiară în funcție de energia electrică furnizată consumatorilor finali conectați la rețeaua sa.

17 Începând din anul 2012, Decizia BNetzA din 14 decembrie 2011 (BK8-11-024, denumită în continuare „Decizia BNetzA din 2011”) a pus în aplicare un mecanism de finanțare. Potrivit acestui mecanism, operatorii de sisteme de distribuție colectau, de la consumatorii finali sau de la furnizorii de energie electrică, o supratxă (denumită în continuare „supratxa în litigiu”) al cărei cuantum era transferat operatorilor de sisteme de transport pentru a compensa pierderile de venituri provocate de scutirea în litigiu.

18 Cuantumul supratxei în litigiu era stabilit în fiecare an, în prealabil, de operatorii de sisteme de transport, pe baza unei metodologii stabilite de BNetzA. Cuantumul referitor la anul 2012, primul an de punere în aplicare a mecanismului, a fost stabilit direct de BNetzA.

19 Aceste dispoziții nu se aplicau costurilor scutirii în litigiu pentru anul 2011 și, prin urmare, fiecare operator de sisteme de transport și de distribuție trebuia să suporte pierderile aferente acestei scutiri pentru acel an.

Cu privire la sistemul de taxe de rețea ulterior măsurilor în litigiu

20 În cursul procedurii administrative care a condus la decizia în litigiu, scutirea în litigiu a fost mai întâi declarată nulă și neavenită prin hotărârea Oberlandesgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional Superior din Düsseldorf, Germania) din 8 mai 2013 și prin hotărârea Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) din 6 octombrie 2015. Această scutire a fost ulterior abrogată, cu efect de la 1 ianuarie 2014, prin StromNEV 2005, astfel cum a fost modificată prin Verordnung zur Änderung von Verordnungen auf dem Gebiet des Energiewirtschaftsrechts (Ordonanța de modificare a mai multor ordonanțe în domeniul energiei) din 14 august 2013 (BGBl. 2013 I, p. 3250, denumită în continuare „StromNEV 2013”). StromNEV 2013 a reintrodus pentru viitor taxele individuale calculate pe baza metodologiei traseului fizic, cu aplicarea, în locul taxei minime, a unor taxe forfetare de 10 %, de 15 % și de 20 % din taxele generale, în funcție de consumul de energie electrică (7 000, 7 500 și, respectiv, 8 000 de ore de utilizare anuală a rețelei) (denumite în continuare „taxele forfetare”).

21 StromNEV 2013 a introdus o schemă tranzitorie, în vigoare de la 22 august 2013 și aplicabilă retroactiv consumatorilor de energie electrică la sarcină de bază care nu beneficiaseră încă de scutirea în litigiu pentru anii 2012 și 2013 (denumită în continuare „schema tranzitorie”). În locul taxelor individuale calculate în conformitate cu metoda traseului fizic și al taxei minime, această schemă prevedea exclusiv aplicarea în cazul acestor consumatori a taxelor forfetare.

Cu privire la procedura administrativă și la decizia în litigiu

22 În urma mai multor plângeri, Comisia a publicat, la 4 mai 2013, decizia sa de a iniția procedura în temeiul articolului 108 alineatul (2) TFUE cu privire la schema de ajutoare întemeiată pe măsurile în litigiu (JO 2013, C 128, p. 43).

23 În urma unei proceduri în cursul căreia Republica Federală Germania și alte persoane interesate și-au prezentat observațiile, Comisia a adoptat, la 28 mai 2018, decizia în litigiu.

24 Prin această decizie, Comisia a constatat că, de la 1 ianuarie 2012 până la 31 decembrie 2013, Republica Federală Germania a acordat în mod ilegal ajutoare de stat sub forma scutirii în litigiu.

25 Mai precis, Comisia a concluzionat că cuantumul ajutorului de stat corespundea costurilor de rețea generate în anii 2012 și 2013 de consumatorii de energie electrică la sarcină de bază care au beneficiat de scutire sau, în cazul în care aceste costuri reprezentau mai puțin decât taxa minimă, acesteia din urmă.

26 În plus, Comisia a arătat că ajutoarele în cauză erau incompatibile cu piața internă, întrucât nu îndeplineau condițiile niciuneia dintre derogările prevăzute la articolul 107 alineatele (2) și (3) TFUE și nu puteau fi considerate ca fiind compatibile pentru niciun alt motiv.

27 În consecință, Comisia a decis după cum urmează:

– scutirea în litigiu constituia ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, în măsura în care consumatorii de energie electrică la sarcină de bază au fost scutiți de plata taxelor de rețea care corespundeau costurilor de rețea generate de aceștia sau, în cazul în care aceste costuri de rețea erau mai mici decât taxa minimă, de la plata taxei minime;

– ajutorul în discuție a fost pus în aplicare de Republica Federală Germania cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) TFUE și era incompatibil cu piața internă;

– ajutorul individual acordat în cadrul schemei în discuție nu constituia ajutor de stat dacă, la momentul acordării, acesta îndeplinea condițiile prevăzute într-un regulament privind ajutoarele *de minimis* adoptat în temeiul articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 994/98 al Consiliului din 7 mai 1998 de aplicare a articolelor [107 și 108 TFUE] anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale (JO 1998, L 142, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 31) și

– Republica Federală Germania, pe de o parte, era obligată să recupereze de la beneficiari ajutoarele incompatibile cu piața internă, acordate în cadrul schemei de ajutoare în discuție, inclusiv dobânda, și, pe de altă parte, era obligată să anuleze toate plățile restante în cadrul acestei scheme de la data adoptării deciziei atacate.

Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

28 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 20 decembrie 2018, Covestro a introdus o acțiune în anularea deciziei în litigiu.

29 Prin Decizia președintelui Camerei a șasea a Tribunalului din 4 iunie 2019, s-a admis cererea de intervenție a Republicii Federale Germania în susținerea concluziilor societății Covestro, în conformitate cu cererea acestui stat membru.

30 În susținerea acțiunii formulate, Covestro a invocat patru motive. Primul motiv, la care a renunțat în ședință, era întemeiat pe durata excesivă a procedurii oficiale de investigare. Al doilea motiv era întemeiat pe inexistența unui ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Al treilea motiv era întemeiat pe compatibilitatea ajutorului prezumat cu piața internă în temeiul, pe de o

parte, al articolului 107 alineatul (3) litera (b) TFUE și, pe de altă parte, al articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE. Al patrulea motiv era întemeiat pe nelegalitatea ordinului de recuperare, pentru motivul că ar fi fost adoptat cu încălcarea, pe de o parte, a principiului nediscriminării și, pe de altă parte, a principiului protecției încrederii legitime.

31 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a declarat acțiunea admisibilă, apoi a constatat că nu mai era necesar să se pronunțe asupra primului motiv ca urmare a desistării societății Covestro și, în sfârșit, a respins motivele al doilea-al patrulea și, în consecință, acțiunea în anulare în ansamblu.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

32 Prin recursul formulat în cauza C-790/21 P, Covestro solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate și anularea deciziei în litigiu pentru anii 2012 și 2013 în totalitate sau, în subsidiar, în măsura în care această decizie o privește;

– cu titlu subsidiar, anularea hotărârii atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

33 Republica Federală Germania solicită Curții admiterea recursului în cauza C-790/21 P și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

34 Comisia solicită Curții respingerea recursului în cauza C-790/21 P și obligarea societății Covestro la plata cheltuielilor de judecată.

35 Prin recursul formulat în cauza C-791/21 P, Republica Federală Germania solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate în măsura în care aceasta a respins acțiunea în anulare ca nefondată;

– anularea deciziei în litigiu și

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în procedura în fața Tribunalului și în fața Curții.

36 Covestro solicită Curții admiterea recursului în cauza C-791/21 P și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

37 Comisia solicită Curții respingerea recursului în cauza C-791/21 P și obligarea Republicii Federale Germania la plata cheltuielilor de judecată.

38 Prin recursurile incidente formulate în cauzele C-790/21 P și C-791/21 P, Comisia solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate;

– declararea acțiunii în anulare ca fiind inadmisibilă;

– în cauza C-790/21 P, obligarea societății Covestro la plata cheltuielilor de judecată efectuate în fața Curții și în fața Tribunalului și

– în cauza C-791/21 P, obligarea, pe de o parte, a Republicii Federale Germania la plata cheltuielilor de judecată efectuate în fața Curții și, pe de altă parte, obligarea societății Covestro la plata cheltuielilor de judecată efectuate în fața Tribunalului.

39 Covestro și Republica Federală Germania solicită respingerea recursurilor incidente și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

40 Prin decizia președintelui Curții din 18 aprilie 2023, cauzele C-790/21 P și C-791/21 P au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii în cauza C-790/21 P

41 Prin înscrisul depus la grefa Curții la 1 februarie 2024, Covestro a solicitat să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii, în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură al Curții.

42 În susținerea acestei cereri, Covestro afirmă, în primul rând, că, în concluziile sale, doamna avocată generală a omis să țină seama în mod corespunzător de un argument decisiv invocat de această parte pentru a demonstra lipsa unei sarcini obligatorii în speță.

43 În al doilea rând, Covestro consideră că punctul 61 din Hotărârea Tribunalului din 24 ianuarie 2024, Germania/Comisia (T-409/21, EU:T:2024:34), prin care acesta ar fi statuat că „operatorii de rețea nu sunt obligați în temeiul legii să solicite contribuția [în discuție în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre] de la clienții lor, așa încât această contribuție nu poate fi calificată drept contribuție obligatorie”, constituie un fapt nou și decisiv pentru prezenta procedură.

44 În această privință, în conformitate cu articolul 83 din Regulamentul de procedură, Curtea poate să dispună oricând, după ascultarea avocatului general, redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost încă dezbătut de părți.

45 În primul rând, în ceea ce privește pretinsa omisiune a doamnei avocate generale de a ține seama de un argument decisiv, trebuie amintit că Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și Regulamentul de procedură al Curții nu prevăd posibilitatea ca părțile să prezinte observații ca răspuns la concluziile prezentate de avocatul general. În temeiul articolului 252 al doilea paragraf TFUE, avocatul general prezintă în mod public, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluzii motivate cu privire la cauzele care necesită intervenția sa. Nici concluziile acestuia, nici motivarea pe care își întemeiază avocatul general concluziile nu sunt obligatorii pentru Curte. În consecință, dezacordul unei părți față de concluziile avocatului general, oricare ar fi chestiunile pe care le examinează în cadrul acestora, nu poate constitui prin el însuși un motiv care să justifice redeschiderea fazei orale a procedurii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iulie 2023, Grupa Azoty și alții/Comisia, C-73/22 P și C-77/22 P, EU:C:2023:570, punctul 25, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 8 februarie 2024, Pilatus Bank/BCE, C-256/22 P, EU:C:2024:125, punctele 29 și 30, precum și jurisprudența citată).

46 În al doilea rând, în ceea ce privește invocarea Hotărârii Tribunalului din 24 ianuarie 2024, Germania/Comisia (T-409/21, EU:T:2024:34), este necesar să se constate că o hotărâre pronunțată de Tribunal nu poate fi obligatorie pentru Curte (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 decembrie 2019, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Comisia, C-342/18 P, EU:C:2019:1043, punctul 60).

47 În aceste condiții, Curtea consideră, după ascultarea avocatei generale, că nu este necesar să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la recursurile incidente

48 Recursurile incidente formulate de Comisie urmăresc contestarea admisibilității acțiunii în primă instanță, ceea ce constituie o chestiune prealabilă celor referitoare la fond invocate în cadrul recursurilor principale. Prin urmare, este necesar să se examineze mai întâi recursurile incidente (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 decembrie 2020, Changmao Biochemical Engineering/Distillerie Bonollo și alții, C-461/18 P, EU:C:2020:979, punctul 43).

49 În susținerea recursurilor incidente formulate, Comisia invocă trei motive.

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

50 Prin intermediul primului motiv invocat în susținerea recursurilor incidente formulate, Comisia reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept la punctele 37-44 din hotărârea atacată, atunci când a reținut o interpretare largă a noțiunii de „publicare”, în sensul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE. Așadar, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat că orice publicare în Jurnalul Oficial corespunde acestei noțiuni, independent de aspectul dacă o asemenea publicare condiționează intrarea în vigoare a actului în cauză în conformitate cu articolul 297 TFUE și dacă este prevăzută de tratatul însuși.

51 În primul rând, interpretarea Tribunalului ar fi contrară jurisprudenței Curții astfel cum s-ar desprinde din Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia (C-339/16 P, EU:C:2017:384, punctele 34-40), precum și din Ordonanța din 31 ianuarie 2019, Iordăchescu/Parlamentul și alții (C-426/18 P, EU:C:2019:89, punctul 22), și din Ordonanța din 5 septembrie 2019, Fryč/Comisia (C-230/19 P, EU:C:2019:685, punctul 15). Prin această jurisprudență, Curtea ar fi stabilit o paralelă între articolul 263 al șaselea paragraf TFUE și articolul 297 TFUE, în sensul că publicarea actului în cauză constituie momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii numai în măsura în care aceasta condiționează intrarea în vigoare a acestui act și numai dacă este prevăzută de tratatul însuși.

52 Această abordare ar fi confirmată de o interpretare literală, contextuală și teleologică a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE.

53 În ceea ce privește, pe de o parte, modul de redactare a acestei dispoziții, Comisia arată că în toate versiunile lingvistice, cu excepția versiunii în limba germană, termenii „publicare” și „notificare” figurează atât la articolul 263 al șaselea paragraf TFUE, cât și la articolul 297 TFUE, ceea ce demonstrează existența unei paralele între aceste două dispoziții.

54 În ceea ce privește, pe de altă parte, spiritul și finalitatea articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, termenele de introducere a acțiunii prevăzute în această dispoziție ar contribui la obiectivul securității juridice. În cazul în care un justițiabil ar dori să atace un act, el ar trebui în principiu să facă acest lucru în termen de două luni de la data la care versiunea definitivă a conținutului său i-a fost adusă la cunoștință. În schimb, pentru actele cu aplicabilitate generală care nu au destinatari, această dată ar fi cea a publicării în Jurnalul Oficial. Pentru actele care desemnează un destinatar, data menționată ar fi cea a notificării către acest destinatar. Numai cu titlu excepțional și subsidiar, în ceea ce privește un act care nu trebuie nici publicat, nici notificat, luarea la cunoștință ar putea constitui un eveniment care declanșează termenul de introducere a acțiunii. Astfel, paralela dintre articolul 263 al șaselea paragraf TFUE și articolul 297 TFUE ar garanta că o publicare ulterioară a unui act în Jurnalul Oficial în scop informativ nu determină o prelungire a termenelor de introducere a acțiunii și, prin urmare, o insecuritate juridică.

55 În al doilea rând, publicarea în Jurnalul Oficial a unei decizii a Comisiei de închidere a unei proceduri oficiale de investigare nu poate fi asimilată unei „publicări” în sensul articolului 297 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE. Prin urmare, aceasta nu constituie momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii.

56 Pe de o parte, o atare decizie ar fi adresată statului membru în cauză și ar fi notificată numai acestuia. În conformitate cu articolului 297 alineatul (2) al treilea paragraf TFUE, ea ar intra în vigoare prin această notificare, iar nu prin publicarea sa în Jurnalul Oficial, care ar urmări numai să informeze publicul, inclusiv beneficiarii ajutorului de la care statul membru în cauză ar trebuie să recupereze ajutorul înainte chiar de publicarea deciziei. Pe de altă parte, publicarea menționată s-ar desprinde nu din Tratatul FUE, ci din articolul 32 din Regulamentul 2015/1589, interpretat în lumina considerentului (39) al acestuia. În aceste condiții, pentru a determina momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii de care dispune o întreprindere beneficiară pentru a ataca o decizie de închidere a procedurii oficiale de investigare, ar fi necesar să se aibă în vedere luarea la cunoștință efectivă a acestei decizii. În lipsa unei luări la cunoștință prealabile demonstrabile, data publicării actului în Jurnalul Oficial ar fi considerată data luării la cunoștință efective, pe baza unei ficțiuni juridice.

57 În al treilea rând, Comisia invocă o serie de argumente care, în opinia sa, confirmă modul său de interpretare a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE.

58 *Primo*, ea se întemeiază pe economia acestei dispoziții pentru a susține că publicarea și notificarea unui act sunt plasate pe picior de egalitate și că luarea la cunoștință constituie un eveniment subsidiar în raport cu primele două. Acest raport de subsidiaritate s-ar rupe prin interpretarea efectuată de Tribunal, din moment ce, dacă publicarea în conformitate cu articolul 32 din Regulamentul 2015/1589 ar echivala cu o publicare în conformitate cu articolul 297 alineatul (1) TFUE, termenul de introducere a acțiunii ar trebui să înceapă să curgă, inclusiv în privința statului membru în cauză și în pofida notificării, la data acestei publicări.

59 *Secundo*, Comisia consideră că interpretarea reținută de Tribunal conduce la o inegalitate a armelor între întreprinderile de la care este recuperat un ajutor și concurenții lor care nu au beneficiat de ajutoare. În timp ce primele ar primi în practică o copie a deciziei de la statul membru în cauză, cele din urmă ar trebui să aștepte publicarea deciziei în Jurnalul Oficial, conform articolului 32 din Regulamentul 2015/1589, astfel încât termenele efective de introducere a acțiunii pentru aceste întreprinderi ar fi diferite. Această interpretare ar conduce de asemenea la o inegalitate între Comisie și întreprinderile de la care trebuie recuperat ajutorul.

Astfel, pentru a răspunde la acțiunea unei întreprinderi beneficiare, Comisia ar dispune de un termen de două luni, în timp ce, datorită interpretării menționate, aceste întreprinderi ar beneficia de un termen mai lung pentru a-și pregăti acțiunea.

60 *Tertio*, Tribunalul s-ar întemeia pe o interpretare eronată a Hotărârii din 10 martie 1998, Germania/Consiliul (C-122/95, EU:C:1998:94). Astfel, spre deosebire de decizia în litigiu, decizia în discuție în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre nu ar fi desemnat niciun destinatar.

61 *Quarto*, punctul 39 din hotărârea atacată, în care Tribunalul a arătat că Covestro putea preconiza în mod subiectiv publicarea deciziei în litigiu în Jurnalul Oficial, nu ar respecta caracterul de ordine publică al termenelor de introducere a acțiunii.

62 Republica Federală Germania răspunde că primul motiv este nefondat. Covestro solicită respingerea acestui motiv ca inadmisibil, în măsura în care ar fi întemeiat pe argumente bazate pe precedente jurisprudențiale pe care Comisia nu le-ar fi evocat în fața Tribunalului, și ca nefondat în rest.

Aprecierea Curții

– *Cu privire la admisibilitatea primului motiv*

63 Reiese dintr-o jurisprudență constantă că, deși este adevărat că Curtea, a cărei competență în materie de recurs este limitată, nu poate fi sesizată cu un litigiu mai extins decât cel cu care a fost învestit Tribunalul (Hotărârea din 1 iunie 1994, Comisia/Brazzelli Lualdi și alții, C-136/92 P, EU:C:1994:211, punctul 59), nu este mai puțin adevărat că un recurent poate să formuleze un recurs invocând în fața ei motive derivate din însăși hotărârea atacată prin care să conteste temeinicia în drept a acesteia (Hotărârea din 29 noiembrie 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall și alții/Comisia, C-176/06 P, EU:C:2007:730, punctul 17, precum și Hotărârea din 26 februarie 2020, SEAE/Alba Aguilera și alții, C-427/18 P, EU:C:2020:109, punctul 54).

64 Prin intermediul primului motiv al recursurilor incidente, Comisia contestă aprecierea de către Tribunal a excepției de inadmisibilitate pe care a invocat-o în fața acestuia din urmă și care era întemeiată pe tardivitatea acțiunii formulate de Covestro. Invocarea, în acest cadru, a unor precedente jurisprudențiale pe care nu le-a evocat în fața Tribunalului constituie astfel o simplă dezvoltare a argumentației sale și, prin urmare, trebuie să fie declarată admisibilă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 mai 1983, Verros/Parlamentul, 306/81, EU:C:1983:143, punctul 9, Hotărârea din 26 aprilie 2007, Alcon/OAPI, C-412/05 P, EU:C:2007:252, punctul 40, și Hotărârea din 5 martie 2024, Kočner/Europol, C-755/21 P, EU:C:2024:202, punctul 41).

65 În consecință, contrar celor susținute de Covestro, acest motiv este admisibil în totalitate.

– *Cu privire la temeinicia primului motiv*

66 Prin intermediul primului motiv invocat în susținerea recursurilor incidente, Comisia contestă temeinicia aprecierilor Tribunalului care figurează la punctele 37-44 din hotărârea atacată. În opinia sa, contrar celor statuate de Tribunal la aceste puncte, termenul de introducere a acțiunii în anularea deciziei în litigiu curge, pentru Covestro, nu de la data publicării acestei decizii în Jurnalul Oficial, ci de la data luării la cunoștință efective a deciziei respective de către această societate.

67 În această privință, trebuie constatat că, la punctele 37-44 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie întemeiată pe pretinsa tardivitate a acțiunii în anularea deciziei în litigiu formulate de Covestro.

68 Din interpretarea de ansamblu a punctelor 37-39 din această hotărâre reiese că Tribunalul a apreciat că termenul de introducere a acțiunii curge în speță de la data publicării deciziei în litigiu în Jurnalul Oficial, care a avut loc la 16 ianuarie 2019, și că acest termen a fost respectat.

69 În susținerea acestei considerații, Tribunalul a amintit, la punctul 38 din hotărârea menționată, că criteriul datei luării la cunoștință a actului, ca moment de la care începe să curgă termenul respectiv, prezintă un caracter subsidiar în raport cu cel al publicării sau cu cel al notificării actului. Subliniind totodată că publicarea nu era o condiție pentru ca decizia în litigiu să producă efecte, Tribunalul a arătat, la punctul 39 din aceeași hotărâre, că această decizie trebuia publicată în Jurnalul Oficial în conformitate cu articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul 2015/1589, astfel încât Covestro putea preconiza în mod legitim că decizia menționată va face obiectul unei publicări.

70 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, „[a]cțiunile prevăzute de prezentul articol trebuie formulate în termen de două luni, după caz, de la publicarea actului, de la notificarea acestuia reclamantului sau, în lipsă, de la data la care reclamantul a luat cunoștință de actul respectiv”.

71 Reiese cu claritate din modul de redactare a acestei dispoziții, în special din expresiile „după caz” și „în lipsă”, că momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii este determinat în funcție de situația în cauză și că cele trei criterii susceptibile să declanșeze acest termen sunt ierarhizate.

72 Astfel, termenul de introducere a acțiunii în anulare începe să curgă în principal de la publicarea actului sau de la notificarea acestuia reclamantului. Aceste două criterii principale sunt plasate, în economia dispoziției menționate, pe picior de egalitate, în sensul că niciunul dintre criteriile menționate nu este subsidiar în raport cu celălalt (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia, C-339/16 P, EU:C:2017:384, punctul 38).

73 În schimb, după cum Tribunalul a arătat în mod întemeiat la punctul 38 din hotărârea atacată, criteriul datei luării la cunoștință a actului atacat ca moment de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii prezintă un caracter subsidiar în raport cu cel al publicării sau cu cel al notificării acestui act (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 1998, Germania/Consiliul, C-122/95, EU:C:1998:94, punctul 35), aspect care de altfel nu este contestat în prezenta cauză.

74 În speță, decizia în litigiu, care închide o procedură formală de investigare a unui ajutor de stat, avea drept destinatar statul membru în cauză, și anume Republica Federală Germania, și i-a fost notificată acestuia, în conformitate cu articolul 297 alineatul (2) al treilea paragraf TFUE. În mod corelativ, această decizie a făcut obiectul unei publicări în Jurnalul Oficial, în conformitate cu articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul 2015/1589.

75 Într-o asemenea ipoteză, reiese din jurisprudența Curții că, pentru destinatarul actului căruia trebuia să îi fie notificat, și anume statul membru în cauză, termenul de introducere a acțiunii în anulare curge de la data acestei notificări, chiar dacă actul face de asemenea obiectul unei publicări în Jurnalul Oficial (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia, C-339/16 P, EU:C:2017:384, punctul 37).

76 În schimb, dintr-o interpretare literală, teleologică și contextuală a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, interpretat în lumina jurisprudenței Curții, rezultă că termenul de introducere a acțiunii în anulare curge, pentru celelalte persoane interesate, cum este Covestro, de la publicarea actului în Jurnalul Oficial, inclusiv atunci când această publicare nu rezultă din articolul 297 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE, ci dintr-o dispoziție de drept derivat, cum este articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul 2015/1589.

77 Astfel, *primo*, este necesar să se constate că modul de redactare a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE evocă „publicarea” actelor în general (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 septembrie 2013, PPG și SNF/ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, punctul 31). Așadar, acest mod de redactare nu însoțește această noțiune de nicio condiție specifică, în special în ceea ce privește temeiul juridic al obligației de publicare.

78 Cu privire la acest aspect, este adevărat că, după cum afirmă Comisia, Curtea a statuat printre altele că noțiunea de „publicare”, în sensul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, vizează o publicare în Jurnalul Oficial care condiționează intrarea în vigoare a actului și care este prevăzută de Tratatul FUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia, C-339/16 P, EU:C:2017:384, punctul 36, Ordonanța din 31 ianuarie 2019, Iordăchescu/Parlamentul și alții, C-426/18 P, EU:C:2019:89, punctul 22, precum și Ordonanța din 5 septembrie 2019, Fryč/Comisia, C-230/19 P, EU:C:2019:685, punctul 15).

79 Cu toate acestea, contrar poziției susținute de Comisie, nu se poate deduce de aici că noțiunea de „publicare”, în sensul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, se limitează la această ipoteză.

80 Astfel, precedentele citate la punctul 78 din prezenta hotărâre nu pot fi interpretate în mod izolat, ci se integrează într-o jurisprudență a Curții care a interpretat noțiunea de „publicare”, în înțelesul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, în sens larg. Așadar, se încadrează în această noțiune, pe lângă ipoteza vizată la punctul 78 menționat, o publicare a actului atacat în Jurnalul Oficial care rezultă nu dintr-o obligație impusă de tratat, ci dintr-o practică constantă a instituțiilor Uniunii Europene (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 1998, Germania/Consiliul, C-122/95, EU:C:1998:94, punctele 36 și 39) sau dintr-o dispoziție de drept derivat precum articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul 2015/1589 (a se vedea în acest sens Ordonanța din 25 noiembrie 2008, S.A.BA.R./Comisia, C-501/07 P, EU:C:2008:652, punctul 23) sau chiar o publicare pe site-ul internet al unei instituții, al unui organ, al unui oficiu sau al unei agenții a Uniunii atunci când aceasta este prevăzută de dreptul derivat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 septembrie 2013, PPG și SNF/ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, punctele 30-32).

81 *Secundo*, în ceea ce privește obiectivele articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, termenele de introducere a acțiunii în temeiul acestei dispoziții sunt de ordine publică și nu sunt la dispoziția părților și a instanței. Ele au fost instituite cu obiectivul de a proteja securitatea juridică, evitând repunerea permanentă în discuție a actelor Uniunii care produc efecte juridice, precum și de a evita orice discriminare sau tratament arbitrar în administrarea justiției (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 1967, Muller-Collignon/Comisia, 4/67, EU:C:1967:51, p. 479, Hotărârea din 23 ianuarie 1997, Coen, C-246/95, EU:C:1997:33, punctul 21, Ordonanța din 16 noiembrie 2010, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Comisia, C-73/10 P, EU:C:2010:684, punctul 52, precum și Ordonanța din 31 ianuarie 2019, Iordăchescu/Parlamentul și alții, C-426/18 P, EU:C:2019:89, punctul 21).

82 Or, pe de o parte, în ceea ce privește o decizie precum decizia în litigiu, care închide o procedură formală de investigare a unui ajutor de stat, rezultă că, spre deosebire de data luării la cunoștință, data publicării unui act în Jurnalul Oficial poate fi stabilită, în interesul securității juridice, în mod obiectiv și cu certitudine în privința tuturor persoanelor interesate cărora această decizie nu le-a fost notificată. În această privință, este irelevant că acestea din urmă au putut lua cunoștință de actul respectiv anterior publicării sale.

83 Acest lucru explică de altfel că, în economia generală a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE și în interesul securității juridice, data publicării primează în raport cu cea a luării la cunoștință, care este, după cum s-a amintit la punctul 73 din prezenta hotărâre, un criteriu subsidiar în ceea ce privește momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii. Prin urmare, raționamentul Comisiei nu poate fi urmat atunci când ea sugerează, în realitate, inversarea raportului dintre aceste două criterii prevăzute la articolul 263 al șaselea paragraf TFUE.

84 Pe de altă parte, contrar susținerilor Comisiei, interpretarea reținută la punctele 76 și 80 din prezenta hotărâre este de asemenea de natură să evite orice discriminare sau tratament arbitrar în administrarea justiției și să asigure astfel egalitatea armelor între beneficiarii ajutorului de stat și întreprinderile concurente. Astfel, pentru toate aceste persoane interesate, termenul de introducere a acțiunii începe să curgă de la aceeași dată, și anume cea a publicării deciziei în Jurnalul Oficial. În plus, în măsura în care Comisia este autoarea unei astfel de decizii și este răspunzătoare de publicarea ei în Jurnalul Oficial, ea nu poate invoca în mod valabil un argument întemeiat pe o pretinsă inegalitate a armelor în detrimentul său.

85 *Tertio*, în ceea ce privește contextul, structura tratatelor militează de asemenea împotriva paralelismului strict, sugerat de Comisie, între noțiunile de „publicare” utilizate la articolul 263 al șaselea paragraf și, respectiv, la articolul 297 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE. Astfel, este suficient să se constate în această privință că, deși aceste două dispoziții intră sub incidența titlului I din partea a șasea din Tratatul FUE, ele nu reglementează același obiect. În timp ce prima figurează în capitolul 1, consacrat instituțiilor, și, mai precis, în secțiunea 5, consacrată Curții de Justiție a Uniunii Europene, cea de a doua se înscrie în capitolul 2, consacrat actelor juridice ale Uniunii și procedurilor de adoptare a acestora.

86 Pentru toate aceste motive, este necesar să se conchidă că Tribunalul a statuat în mod întemeiat, la punctele 37-44 din hotărârea atacată, că termenul de introducere a acțiunii a început să curgă, pentru Covestro, de la data publicării deciziei în litigiu în Jurnalul Oficial.

87 Prin urmare, primul motiv invocat în susținerea recursurilor incidente trebuie înlăturat ca nefondat.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentația părților

88 Prin intermediul celui de al doilea motiv invocat în susținerea recursurilor incidente, Comisia reproșează Tribunalului că a săvârșit două erori de drept la punctul 37 și, respectiv, la punctul 42 din hotărârea atacată.

89 În primul rând, punctul 37 din această hotărâre ar conține o denaturare vădită a cererii introductive. Comisia afirmă că, contrar celor constatate de Tribunal, acțiunea nu a fost depusă în termen de două luni și zece zile de la publicarea, la 16 ianuarie 2019, a deciziei în litigiu în Jurnalul Oficial, ci la 20 decembrie 2018, respectiv cu aproximativ o lună înainte de publicarea acestei decizii.

90 În al doilea rând, atunci când a afirmat, la punctul 42 din hotărârea atacată, că „nu s-a demonstrat că [Covestro] a avut o cunoaștere «corespunzătoare» a deciziei [în litigiu]” anterior publicării acesteia, Tribunalul ar fi denaturat faptele și elementele de probă. Ar fi astfel evident, având în vedere elementele prezentate de Comisie în fața Tribunalului, că Covestro a avut cunoștință de existența deciziei în litigiu înainte de publicarea sa în Jurnalul Oficial, cel târziu la 20 septembrie 2018.

91 Republica Federală Germania răspunde că al doilea motiv este nefondat. Comisia consideră că acest motiv este inadmisibil și, în orice caz, nefondat.

Aprecierea Curții

92 În primul rând, în ceea ce privește pretinsa eroare de drept care afectează punctul 37 din hotărârea atacată, este necesar să se observe că Tribunalul a constatat la acest punct că „acțiunea [formulată de Covestro] a fost depusă cu respectarea termenului de două luni și zece zile de la publicarea deciziei [în litigiu] în Jurnalul Oficial, care a avut loc la 16 ianuarie 2019”.

93 Trebuie să se observe, asemenea Comisiei, că este adevărat că această acțiune a fost introdusă la 20 decembrie 2018, cu alte cuvinte chiar înainte de publicarea deciziei în litigiu în Jurnalul Oficial. Totuși, această împrejurare este lipsită de orice incidență asupra admisibilității acțiunii respective și în special asupra respectării termenului de introducere a acțiunii.

94 Astfel, reiese din jurisprudență că împrejurarea că termenul de introducere a acțiunii împotriva unui act precum decizia în litigiu nu începe să curgă, conform articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, decât de la publicarea sa nu implică faptul că un reclamant nu poate contesta un act adoptat de Uniune înainte ca acesta să fie publicat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 septembrie 2013, PPG și SNF/ECHA, C-626/11 P, EU:C:2013:595, punctele 34-38).

95 Prin urmare, argumentul întemeiat pe o pretinsă eroare de drept care afectează punctul 37 din hotărârea atacată trebuie înlăturat ca nefondat.

96 În al doilea rând, în ceea ce privește pretinsa eroare de drept care afectează punctul 42 din hotărârea atacată, trebuie observat că, la acest punct, Tribunalul a arătat printre altele că, „în orice caz, nu s-a demonstrat că, în speță, [Covestro] a avut o cunoaștere «corespunzătoare» a deciziei [în litigiu]”.

97 În această privință, expresia „în orice caz” indică faptul că acest motiv constituie un motiv neesențial al hotărârii atacate. Or, potrivit unei jurisprudențe constante, argumentele îndreptate împotriva motivelor neesențiale ale unei decizii a Tribunalului nu pot determina anularea acestei decizii și sunt, așadar, inoperante (Hotărârea din 21 decembrie 2023, United Parcel Service/Comisia, C-297/22 P, EU:C:2023:1027, punctul 55 și jurisprudența citată).

98 Prin urmare, argumentul întemeiat pe o pretinsă eroare de drept care afectează punctul 42 din hotărârea atacată trebuie înlăturat ca inoperant.

99 Rezultă din ceea ce precedă că al doilea motiv invocat în susținerea recursurilor incidente trebuie înlăturat în totalitate, fără a fi necesară pronunțarea cu privire la admisibilitatea sa.

Cu privire la al treilea motiv

100 Prin intermediul celui de al treilea motiv invocat, cu titlu subsidiar, în susținerea recursurilor sale incidente, Comisia afirmă că Tribunalul a încălcat articolul 89 alineatul (1) din Regulamentul său de procedură atunci când a omis să solicite societății Covestro să prezinte documente care să indice momentul exact la care aceasta din urmă a avut cunoștință de conținutul deciziei în litigiu.

101 În această privință, este suficient să se constate că acest motiv este întemeiat pe premisa că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a reținut, ca moment de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii în anulare, nu data luării la cunoștință a deciziei în litigiu de către Covestro, ci pe cea a publicării acestei decizii în Jurnalul Oficial. Or, această premisă este eronată, după cum reiese din aprecierea primului motiv invocat în susținerea recursurilor incidente.

102 Rezultă că al treilea motiv invocat în susținerea recursurilor incidente și, prin urmare, aceste recursuri incidente trebuie respinse în totalitate.

Cu privire la recursurile principale

103 În susținerea recursului formulat în cauza C-790/21 P, Covestro invocă, în mod formal, patru motive. Cu toate acestea, ea abordează împreună cele pe care le desemnează ca fiind primele două motive și nu efectuează nicio distincție între acestea. Prin urmare, este necesar să se considere că Covestro invocă în esență trei motive. Primul motiv, care cuprinde patru aspecte, este întemeiat pe o încălcare a dreptului de a fi ascultat și a obligației de motivare. Al doilea motiv, care se poate împărți în două aspecte, se întemeiază pe o încălcare a articolului 107 alineatul (1) TFUE. Al treilea motiv se întemeiază pe o încălcare a principiului nediscriminării.

104 În susținerea recursului formulat în cauza C-791/21 P, Republica Federală Germania, susținută de Covestro, invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 107 alineatul (1) TFUE. Acest motiv coincide în esență cu cel de al doilea aspect din cadrul celui de al doilea motiv invocat de Covestro, susținută de Republica Federală Germania, în sprijinul recursului formulat în cauza C-790/21 P.

Cu privire la primul motiv invocat în cauza C-790/21 P

Argumentația părților

105 Prin intermediul primului motiv invocat în susținerea recursului, Covestro arată că Tribunalul a încălcat dreptul său de a fi ascultată, obligația de a motiva hotărârea atacată, articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și articolul 6 alineatul (1) prima teză din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.

106 Acest motiv cuprinde patru aspecte.

107 Prin intermediul primului aspect, Covestro reproșează Tribunalului că a încălcat obligația de motivare care îi revine și că i-a încălcat dreptul de a fi ascultată atunci când a considerat în mod vădit eronat, la punctul 8 din hotărârea atacată, că taxa de rețea aplicabilă consumatorilor anticiclici era calculată potrivit metodologiei traseului fizic. Contrar celor reținute de Tribunal la acest punct și astfel cum ar fi subliniat Covestro în primă instanță, StromNEV 2005 nu ar fi prevăzut niciodată pentru consumatorii anticiclici o calculare a taxei bazată pe metodologia traseului fizic. În cazul în care Tribunalul ar fi luat în considerare acest argument invocat de Covestro, el nu s-ar fi întemeiat numai pe taxa de rețea individuală prevăzută la articolul 19 alineatul (2) prima teză din StromNEV 2005 pentru a stabili cadrul juridic relevant.

108 Prin intermediul celui de al doilea aspect, Covestro reproșează Tribunalului că nu a luat în considerare, la punctele 12, 94, 103, 129, 135 și 146 din hotărârea atacată, argumentația sa legată de stabilirea cuantumului suprataxei în litigiu. Pornind în mod eronat de la principiul că acest cuantum a fost calculat și stabilit pentru anul 2012 prin Decizia BNetzA din 2011, Tribunalul ar fi conchis în mod eronat, la punctul 134 din această hotărâre, în sensul existenței unui control al statului asupra acestei suprataxe. Or, potrivit societății Covestro, operatorii de rețea sunt cei care dispun de o marjă de manevră pentru calcularea și stabilirea suprataxei menționate, care nu este supusă niciunui control și niciunei norme adoptate de stat.

109 Prin intermediul celui de al treilea aspect, Covestro reproșează Tribunalului că nu a luat în considerare, la punctele 130 și 143 din hotărârea atacată, argumentația sa referitoare la lipsa rambursării tuturor pierderilor de venituri și a tuturor costurilor legate de scutirea în litigiu. Procedând astfel, Tribunalul și-ar fi încălcat obligația de motivare, precum și dreptul societății Covestro de a fi ascultată. Dacă Tribunalul ar fi luat în considerare această argumentație, ar fi trebuit să conchidă că suprataxa în litigiu nu constituia o taxă.

110 Prin intermediul celui de al patrulea aspect, Covestro reproșează Tribunalului că nu a luat în considerare, la punctele 107 și 125 din hotărârea atacată, argumentația sa referitoare la nulitatea Deciziei BNetzA din 2011. Atunci când a statuat că această decizie a fost aplicată în mod efectiv și că a putut să își producă efectele atât timp cât nu a fost abrogată sau atât timp cât nelegalitatea sa nu a fost constatată, Tribunalul s-ar fi întemeiat pe o interpretare eronată a dreptului național. Astfel, potrivit societății Covestro, întrucât decizia menționată a fost anulată cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 2012, aceasta era nulă de la început.

111 Comisia solicită respingerea primului motiv ca fiind în parte nefondat și în parte inoperant.

Aprecierea Curții

112 Prin intermediul primului motiv, Covestro reproșează în esență Tribunalului că a încălcat dreptul său de a fi ascultată, precum și obligația de motivare a hotărârii atacate atunci când a omis să țină seama în mod corespunzător de mai multe argumente pe care le-a prezentat. Pe de altă parte, aceste omisiuni ar fi condus la aprecieri eronate ale dreptului german și ale suprataxei în litigiu.

113 În această privință, în primul rând, trebuie amintit că obligația de motivare care revine Tribunalului în temeiul articolului 36 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene coroborat cu articolul 53 primul paragraf din acesta îi impune să prezinte în mod clar și neechivoc raționamentul pe care l-a urmat, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile deciziei adoptate, iar Curții să își exercite controlul judecătoresc (Hotărârea din 14 octombrie 2010, Deutsche Telekom/Comisia, C-280/08 P, EU:C:2010:603, punctele 135 și 136, precum și jurisprudența citată).

114 Această obligație nu impune însă Tribunalului să prezinte o expunere care să urmeze în mod exhaustiv și unul câte unul toate raționamentele formulate de părțile în litigiu. Prin urmare, motivarea poate fi implicită, cu condiția să permită persoanelor interesate să cunoască motivele pe care se întemeiază Tribunalul, iar Curții să dispună de elemente suficiente pentru a-și exercita controlul în cadrul recursului (Hotărârea din 30 noiembrie 2016, Comisia/Franța și Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, punctul 80, precum și jurisprudența citată).

115 În speță, în ceea ce privește primul aspect al prezentului motiv, este necesar să se constate că punctul 8 din hotărârea atacată se situează nu în motivarea prin care Tribunalul s-a pronunțat cu privire la motivele și argumentele părților, ci în expunerea istoricului de fapt al litigiului. În măsura în care Covestro susține că afirmația cuprinsă la acest punct omite să țină seama de argumentele sale, invocate la punctele 29-33 din memoriul său în replică în primă instanță, trebuie arătat că aceste argumente au fost prezentate în cadrul celui de al patrulea motiv în anulare invocat în fața Tribunalului. Tribunalul le-a examinat la punctele 194-210 din hotărârea atacată, care nu sunt contestate în cadrul prezentului motiv.

116 În ceea ce privește aspectele al doilea-al patrulea ale prezentului motiv, trebuie arătat că, la punctele 84-148 din hotărârea atacată, Tribunalul a examinat și a respins motivat al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de Covestro în primă instanță, care era întemeiat pe inexistența unui ajutor acordat prin intermediul resurselor de stat. În acest context, Tribunalul s-a pronunțat în mod explicit cu privire la mai multe argumente invocate de Covestro și, în special, a înlăturat, la punctele 107 și 125 din această hotărâre, argumentul său întemeiat pe nulitatea Deciziei BNetzA din 2011, la punctul 130 din hotărârea menționată, argumentul său întemeiat pe lipsa compensării integrale a pierderilor și, la punctul 135 din aceeași hotărâre, argumentul său referitor la stabilirea cuantumului suprataxei în litigiu.

117 În consecință, contrar celor susținute de Covestro, Tribunalul nu a încălcat obligația de motivare care îi revine atunci când a omis să țină seama în mod corespunzător de aceste argumente. Întrucât afirmația societății Covestro privind o încălcare a dreptului său de a fi ascultată se întemeiază pe premisa că Tribunalul a omis să țină seama de argumentele sale, aceasta trebuie de asemenea să fie înlăturată.

118 De altfel, în măsura în care Covestro pare să susțină, sub pretextul unei pretinse încălcări a obligației de motivare, că Tribunalul ar fi trebuit să primească argumentele menționate, trebuie să se constate că este vorba despre o problemă distinctă de cea a încălcării obligației de motivare și care are legătură cu temeinicia motivării (a se vedea prin analogie Hotărârea din 30 noiembrie 2016, Comisia/Franța și Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, punctul 79).

119 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentele referitoare la erorile pe care Tribunalul le-ar fi săvârșit în analiza dreptului german, trebuie amintit că din articolul 256 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE și din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene rezultă că recursul se limitează la chestiuni de drept. Prin urmare, Tribunalul este singurul competent să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și să aprecieze elementele de probă. Aprecierea acestor fapte și a acestor elemente de probă nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării lor, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs (Hotărârea din 4 martie 2021, Comisia/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, punctul 46 și jurisprudența citată).

120 Prin urmare, în ceea ce privește examinarea, în cadrul unui recurs, a aprecierilor Tribunalului din perspectiva dreptului național, care, în domeniul ajutoarelor de stat, constituie aprecieri ale unor fapte, Curtea este competentă numai să verifice dacă a existat o denaturare a acestui drept (Hotărârea din 3 aprilie 2014, Franța/Comisia, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punctul 79, și Hotărârea din 14 decembrie 2023, Comisia/Amazon.com și alții, C-457/21 P, EU:C:2023:985, punctul 20, precum și jurisprudența citată). O denaturare a faptelor trebuie să reiasă în mod evident din înscrisurile din dosar, fără a fi necesară o nouă apreciere a faptelor și a probelor (Hotărârea din 3 aprilie 2014, Franța/Comisia, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punctul 80).

121 În speță, *primo*, este adevărat că, așa cum admite de altfel Comisia, prezentarea dreptului german efectuată de Tribunal la punctul 8 din hotărârea atacată este afectată de o imprecizie. Spre deosebire de ceea ce poate lăsa să se înțeleagă acest punct, numai taxele individuale pentru consumatorii de energie electrică la sarcină de bază, iar nu cele aplicabile consumatorilor anticiclici, erau calculate potrivit metodologiei traseului fizic înainte de punerea în aplicare a scutirii în litigiu. Cu toate acestea, Covestro nu a reușit să demonstreze, în cadrul prezentului motiv, că această imprecizie, în stadiul expunerii istoricului litigiului, s-a repercutat asupra aprecierii de către Tribunal a temeiniciei acțiunii în primă instanță.

122 *Secundo*, în rest, trebuie să se constate că Covestro nici nu a demonstrat, nici măcar nu a invocat denaturarea dreptului național și a elementelor de fapt.

123 În al treilea rând, întrucât argumentul referitor la lipsa efectelor Deciziei BNetzA din 2011 coincide unei argumentații prezentate de Covestro în cadrul celei de a treia critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, el va fi examinat în acest cadru.

124 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă și sub rezerva exprimată la punctul precedent, este necesar să se înlăture primul motiv invocat în cauza C-790/21 P ca fiind în parte inoperant și în parte nefondat.

Cu privire la primul aspect al celui de al doilea motiv în cauza C-790/21 P

Argumentația părților

125 Prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv invocat în susținerea recursului, Covestro susține că hotărârea atacată este afectată de o eroare de drept întrucât Tribunalul a considerat în mod eronat, la punctele 47-77 din această hotărâre, că scutirea în litigiu constituie un „avantaj” în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Procedând astfel, Tribunalul ar fi extins în mod excesiv noțiunea de „ajutor de stat”, în sensul acestei dispoziții.

126 În special, examinarea, la punctul 56 și următoarele din hotărârea menționată, a scutirii în litigiu din perspectiva criteriului operatorului privat în economia de piață ar fi eronată. Tribunalul ar fi trebuit să aprecieze scutirea în litigiu ținând seama de contribuția adusă de Covestro la stabilitatea rețelei în Germania și de costurile evitate datorită acestei contribuții. De altfel, Tribunalul ar fi recunoscut temeinicia argumentelor prezentate de Covestro în această privință la punctul 208 din aceeași hotărâre.

127 În orice caz, chiar dacă ar trebui să se considere că scutirea în litigiu constituia un avantaj, acesta nu ar fi selectiv. Astfel, pe de o parte, această scutire ar fi o măsură susceptibilă în principiu să profite, fără restricții, tuturor întreprinderilor naționale în funcție de comportamentul lor de

cumpărare în rețeaua de energie electrică din amonte. Pe de altă parte, o diferențiere care limitează domeniul de aplicare al scutirii menționate la consumatorii de energie electrică la sarcină de bază ar fi justificată de criterii obiective întemeiate pe evaluarea comparativă a principiului potrivit căruia taxele de rețea reflectă costurile de rețea cu contribuția întreprinderilor la stabilitatea rețelei.

128 Comisia solicită respingerea prezentului aspect ca inadmisibil și, în orice caz, ca nefondat.

Aprecierea Curții

129 În primul rând, argumentele referitoare la lipsa unui „avantaj”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, urmăresc în esență să conteste aprecierile factuale efectuate de Tribunal, fără a stabili și nici măcar a invoca denaturarea de către acesta a elementelor de fapt sau de probă.

130 Or, conform jurisprudenței citate la punctul 119 din prezenta hotărâre, asemenea aprecieri, cu excepția cazului unei denaturări a elementelor de fapt sau de probă, nu intră sub incidența controlului Curții în cadrul unui recurs.

131 În măsura în care Covestro pare să susțină, în acest context, o contradicție de motive între aprecierile Tribunalului cu privire la noțiunea de „avantaj” și punctul 208 din hotărârea atacată, este suficient să se constate că această afirmație este imprecisă și susținută insuficient.

132 Prin urmare, ansamblul argumentelor referitoare la existența unui avantaj sunt inadmisibile.

133 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentele referitoare la selectivitate, trebuie observat că, la punctul 194 din hotărârea atacată, care nu este contestat în cadrul recursului în cauza C-790/21 P, Tribunalul a constatat că Covestro nu a contestat aprecierea Comisiei, formulată în considerentele (101)-(121) ale deciziei în litigiu, privind caracterul selectiv al măsurii în cauză.

134 Este vorba, așadar, despre o argumentație nouă, invocată pentru prima dată în fața Curții, care, conform jurisprudenței citate la punctul 63 din prezenta hotărâre, trebuie declarată inadmisibilă.

135 Prin urmare, primul aspect al celui de al doilea motiv invocat în cauza C-790/21 P trebuie înlăturat ca inadmisibil în totalitate.

Cu privire la al doilea aspect al celui de al doilea motiv în cauza C-790/21 P și la motivul unic invocat în cauza C-791/21 P

136 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat în susținerea recursului în cauza C-790/21 P și prin intermediul motivului unic invocat în susținerea recursului în cauza C-791/21 P, Covestro și, respectiv, Republica Federală Germania reproșează Tribunalului că a încălcat articolul 107 alineatul (1) TFUE, întrucât a considerat în mod eronat că scutirea în litigiu constituie un ajutor acordat prin intermediul „resurselor de stat”, în sensul acestei dispoziții.

137 În esență, argumentația lor privește trei aspecte legate, primul, de criteriul juridic care permite să se aprecieze existența unei măsuri acordate prin intermediul „resurselor de stat”, al doilea, de existența unei taxe obligatorii și, al treilea, de controlul exercitat de stat.

Cu privire la criteriul juridic care permite să se aprecieze existența unei măsuri acordate prin intermediul „resurselor de stat”

– *Argumentația părților*

138 Covestro, prin intermediul primelor două critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, și Republica Federală Germania, prin intermediul primului aspect al motivului său unic, reproșează în esență Tribunalului că a aplicat un criteriu juridic eronat pentru a aprecia natura statală a resurselor în cauză.

139 În primul rând, în cadrul concluziilor depuse la Curte, Covestro și Republica Federală Germania au contestat punctele 84-97, precum și, respectiv, punctele 95-97 și 109 din hotărârea atacată pentru motivul că Tribunalul a considerat în mod eronat că, pentru a stabili natura statală sau nestatală a resurselor, existența unei sarcini obligatorii care revine consumatorilor sau clienților finali și controlul exercitat de stat asupra fondurilor sau a gestionarilor acestor fonduri sunt două elemente care „fac parte dintr-o alternativă”, astfel încât era suficient să verifice dacă suprataxa în litigiu era o sarcină obligatorie asimilabilă unei taxe parafiscale. Dimpotrivă, ar fi vorba despre criterii cumulative, astfel cum ar reieși din jurisprudența rezultată în special din Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții (C-206/06, EU:C:2008:413, punctele 66, 69, 70, 72 și 75), din Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia (C-405/16 P, EU:C:2019:268, punctul 72), din Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții (C-706/17, EU:C:2019:407), precum și din Hotărârea din 16 septembrie 2021, FVE Holýšov I și alții/Comisia (C-850/19 P, EU:C:2021:740).

140 În plus, pentru Republica Federală Germania, această interpretare a Tribunalului, întemeiată pe criterii alternative, ar intra în contradicție cu punctele 133-145 din hotărârea atacată, la care Tribunalul ar fi examinat existența unui control al statului, deși acesta conchisese deja în sensul existenței unei sarcini obligatorii.

141 În al doilea rând, potrivit Republicii Federale Germania, nici această abordare a Tribunalului nu ar fi susținută de articolele 30 și 110 TFUE, care ar viza în esență eliminarea și interzicerea măsurilor protecționiste.

142 În această privință, Covestro susține, la rândul său, că, la punctul 121 din hotărârea atacată, Tribunalul a conchis în mod eronat că suprataxa în litigiu se încadra în noțiunea de „taxă”, în sensul articolelor 30 și 110 TFUE. Această suprataxă nu ar îndeplini criteriile rezultate din jurisprudența Curții referitoare la această noțiune. Suprataxa în litigiu s-ar distinge de contribuțiile în discuție în cauzele care au dat naștere acestei jurisprudențe.

143 În al treilea rând, Republica Federală Germania susține că interpretarea articolului 107 alineatul (1) TFUE, potrivit căreia ar trebui să se prezume că orice taxă are o origine statală, independent de obiectivele urmărite de această dispoziție, este eronată în drept. Această interpretare ar conduce la o consecință care nu este prevăzută de tratate, și anume că orice reglementare a prețurilor pieței ar conduce la o utilizare a resurselor de stat și ar trebui astfel notificată, în conformitate cu articolul 108 TFUE. Or, o asemenea reglementare s-ar încadra în domeniul de aplicare al liberei circulații a mărfurilor, iar nu în cel al normelor privind ajutoarele de stat.

144 Comisia contestă temeinicia primei și a celei de a doua critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de Covestro și consideră că primul aspect al motivului unic invocat de Republica Federală Germania este, ca atare, inoperant.

– *Aprecierea Curții*

145 Covestro și Republica Federală Germania reproșează în esență Tribunalului că a aplicat un criteriu juridic eronat pentru a stabili dacă sumele care rezultă din suprataxa în litigiu au ca origine „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

146 Potrivit unei jurisprudențe constante, pentru calificarea ca „ajutor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, este necesară îndeplinirea a patru condiții, și anume să existe o intervenție a statului sau „prin intermediul resurselor de stat”, ca această intervenție să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre, ca intervenția menționată să acorde un avantaj selectiv beneficiarului său și ca aceeași intervenție să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 31, precum și jurisprudența citată).

147 În ceea ce privește prima dintre aceste condiții, reiese dintr-o jurisprudență constantă că o măsură poate fi calificată drept intervenție a statului sau drept ajutor acordat „prin intermediul resurselor de stat” dacă, pe de o parte, măsura este acordată direct sau indirect prin intermediul acestor resurse și, pe de altă parte, măsura este imputabilă unui stat membru (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 32, precum și jurisprudența citată).

148 În ceea ce privește, mai precis, condiția ca avantajul să fie acordat „prin intermediul resurselor de stat”, Curtea a stabilit, în cadrul jurisprudenței sale, două criterii care permit să se stabilească faptul că fondurile prin intermediul cărora se acordă un avantaj tarifar, în temeiul legislației naționale, constituie „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 34, 38, 39 și 42).

149 Astfel, în primul rând, fondurile finanțate printr-o taxă sau prin alte contribuții obligatorii în temeiul legislației naționale și gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație constituie „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 38).

150 În al doilea rând, faptul că anumite sume rămân în mod constant sub control public și, așadar, la dispoziția autorităților naționale competente este suficient pentru calificarea lor drept „resurse de stat”, în sensul acestei dispoziții (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 39, precum și jurisprudența citată).

151 Criteriile menționate la punctele 149 și 150 din prezenta hotărâre constituie criterii alternative care permit să se stabilească faptul că o măsură este acordată „prin intermediul resurselor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 42), așa cum au recunoscut Covestro și Republica Federală Germania în ședința de audiere a pledoariilor ca răspuns la o întrebare a Curții cu privire la domeniul de aplicare al Hotărârii din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1).

152 Rezultă, *primo*, că, la punctele 95-97 și 109 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat fără a săvârși o eroare de drept că respectivul caracter statal al resurselor, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, poate fi stabilit prin două condiții alternative, una privind existența unei sarcini obligatorii ce revine consumatorilor sau clienților finali și cealaltă, privind controlul exercitat de stat asupra gestionării sistemului și în special asupra fondurilor sau a gestionarilor acestor fonduri. Ținând seama de răspunsurile date de Covestro și de Republica Federală Germania în ședința de audiere a pledoariilor, trebuie înlăturate toate argumentele prin care se urmărește contestarea acestei aprecieri.

153 *Secundo*, contrar celor susținute de Republica Federală Germania, nu se poate reproșa Tribunalului că a considerat oportun să examineze, la punctele 133-145 din hotărârea atacată, existența unui control exercitat de stat asupra fondurilor colectate în temeiul suprataxei în litigiu sau asupra operatorilor de rețea, după ce a constatat, la punctul 132 din această hotărâre, existența unei taxe parafiscale sau a unei sarcini obligatorii care implică utilizarea unor resurse de stat.

154 Este adevărat că Tribunalul ar fi putut renunța la această examinare referitoare la existența unui control al statului, ținând seama de natura alternativă a celor două criterii pe care le-a examinat. Cu toate acestea, nimic nu se opune ca, în special pentru motive de bună administrare a justiției, Tribunalul să își continue raționamentul prin considerații neesențiale, precum, în speță, cele referitoare la existența unui control al statului, în același mod în care a procedat Curtea la punctul 41 din Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1).

155 *Tertio*, în măsura în care Republica Federală Germania susține că ar fi contrar obiectivelor articolului 107 alineatul (1) TFUE să se prezume că orice taxă are o origine statală, argumentația sa se întemeiază pe o premisă și pe o interpretare a hotărârii atacate care sunt eronate.

156 Astfel, pe de o parte, după cum reiese din cuprinsul punctului 149 din prezenta hotărâre, nu fondurile finanțate prin orice taxă, ci numai cele finanțate printr-o taxă obligatorie, prevăzută de legislația națională, gestionată și repartizată în conformitate cu această legislație, sunt susceptibile să constituie „resurse de stat” în sensul acestei dispoziții. Pe de altă parte, Tribunalul s-a străduit, așa cum reiese din cuprinsul punctelor 109 și 113 din hotărârea atacată, să verifice tocmai dacă suprataxa în litigiu era impusă de stat și era transferată integral, printr-o obligație legală, debitorilor finali ai acestei suprataxe.

157 *Quarto*, în ceea ce privește argumentația dezvoltată de Covestro și de Republica Federală Germania cu privire la articolele 30 și 110 TFUE, este necesar să se constate că, la punctul 121 din hotărârea atacată, Tribunalul a ținut seama, într-un motiv neesențial introdus prin locuțiunea adverbială „[p]e de altă parte”, de jurisprudența aferentă acestor dispoziții. Tribunalul a dedus de aici că era puțin importantă calitatea de debitor al taxei, în măsura în care taxa privea produsul în cauză sau o activitate necesară în legătură cu acel produs. Acesta a adăugat că elementul decisiv constă, așadar, în faptul că entitățile care au colectat taxa nu sunt doar supuse unei obligații de achiziție din resursele financiare proprii, ci sunt mandatate de stat să gestioneze o resursă de stat.

158 Întrucât acest punct enunță un motiv neesențial, argumentația care îl critică este inoperantă.

159 În orice caz, este necesar să se considere că Tribunalul s-a referit la jurisprudența privind articolele 30 și 110 TFUE nu pentru a aprecia suprataxa în litigiu din perspectiva acestor dispoziții, ci pentru a corobora analiza sa cu privire la această suprataxă în raport cu articolul 107

alineatul (1) TFUE. Prin urmare, nu se poate reproșa Tribunalului că a confundat regimurile juridice distincte rezultate din primele dintre aceste două dispoziții ale Tratatului FUE și, respectiv, din cea de a treia dintre ele.

160 Din motivele care precedă rezultă că prima și a doua critică din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de Covestro și primul aspect al motivului unic invocat de Republica Federală Germania trebuie înlăturate ca fiind în parte inoperante și în parte nefondate.

Cu privire la existența unei taxe obligatorii

– *Argumentația părților*

161 Covestro, prin intermediul celei de a treia critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, și Republica Federală Germania, prin intermediul celui de al doilea aspect al motivului său unic, susțin în esență că, la punctele 99 și 106-148 din hotărârea atacată, Tribunalul a aplicat în mod eronat articolul 107 alineatul (1) TFUE atunci când a calificat suprataxa în litigiu drept taxă parafiscală sau sarcină obligatorie.

162 Covestro susține, *primo*, că Tribunalul a încălcat dreptul național atunci când a constatat, în mod eronat, existența unei obligații de colectare a suprataxei în litigiu în sarcina operatorilor de rețea. În acest sens, Tribunalul s-ar fi întemeiat în mod eronat numai pe Decizia BNetzA din 2011. Această decizie ar fi fost însă declarată nu numai nelegală, ci și nulă de la început de către instanțele germane, astfel încât, contrar celor statuate de Tribunal la punctul 107 din hotărârea atacată, decizia menționată nu a putut produce efecte. Potrivit societății Covestro, funcționarea mecanismului suprataxei în litigiu trebuia apreciată din perspectiva StromNEV 2013, aplicabilă cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 2012 ca urmare a anulării articolului 19 alineatul (2) a șaptea teză din StromNEV 2011. Or, aceste ordonanțe nici nu ar fi prevăzut vreo obligație, în sarcina operatorilor de rețea, de a colecta suprataxa în litigiu, nici nu ar fi abilitat BNetzA să impună acestor operatori o atare obligație. În plus, Hotărârea Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) din 6 octombrie 2015, pe care s-ar fi întemeiat Tribunalul la punctul 120 din hotărârea atacată, nu ar formula nicio obligație de acest tip.

163 *Secundo*, Covestro afirmă că dreptul național nu cuprinde nicio obligație de plată a suprataxei în litigiu nici în sarcina utilizatorilor de rețea, pe care Tribunalul i-ar fi desemnat în mod eronat ca fiind „consumatorii finali”, nici în sarcina consumatorilor finali propriu-ziși. Chiar presupunând că Decizia BNetzA din 2011 a impus operatorilor de rețea o obligație de a colecta această suprataxă, o asemenea obligație nu poate fi suficientă, contrar celor statuate de Tribunal la punctele 120, 123 și 125 din hotărârea atacată, pentru a obliga în mod simetric utilizatorii rețelei la plata suprataxei. O obligație de plată nu putea fi prevăzută decât în temeiul unui acord contractual, negociat de la caz la caz, în lipsa, pentru anii 2012 și 2013, a unei prevederi legale referitoare la adoptarea sau la conținutul unei obligații contractuale de a transfera suprataxa în litigiu către utilizatorii rețelei. Covestro consideră că, în realitate, revenea fiecărui furnizor de energie electrică, în calitate de utilizator al rețelei, sarcina de a decide să transfere suprataxa în litigiu către consumatorii finali, ceea ce Tribunalul ar fi omis să examineze. Chiar dacă toți furnizorii ar fi decis să transfere în mod sistematic această suprataxă către consumatorii finali, o astfel de practică ar fi insuficientă pentru a se constata existența unei obligații legale.

164 *Tertio*, Covestro apreciază că, contrar celor afirmate de Tribunal la punctele 126-130 din hotărârea atacată, operatorii de rețea nu primeau o compensare integrală a pierderilor de venituri și a costurilor generate de scutirea în litigiu. În special, în cazul insolvenței consumatorului de energie electrică la sarcină de bază care a beneficiat de această scutire deși condițiile nu erau întrunite, atât Decizia BNetzA din 2011, cât și cadrul juridic aplicabil ar fi exclus compensarea pierderilor din creanțe ale operatorului de rețea față de un astfel de consumator.

165 În mod similar, Republica Federală Germania arată, pe de o parte, că, în special la punctele 110, 118, 119 și 121 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat în mod eronat că relația dintre furnizor și consumatorul final de energie electrică nu era determinantă pentru a se constata existența unei sarcini obligatorii, pentru motivul eronat că suprataxa în litigiu este colectată nu asupra consumului de energie electrică, ci asupra utilizării rețelei. Pe de altă parte, la punctele 120 și 122-125 din această hotărâre, Tribunalul s-ar fi referit în mod eronat și fără nicio motivare la obligația de colectare și ar fi dedus în mod eronat de aici o obligație de plată a suprataxei în litigiu prevăzută de legea națională. În lipsa unei obligații legale de plată a acestei suprataxe, colectarea ei nu ar putea avea loc decât în temeiul normelor de drept civil. Raționamentul pe care Tribunalul l-a dezvoltat pentru a ajunge la această deducție ar fi în contradicție cu jurisprudența Curții.

166 Comisia răspunde că a treia critică din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de Covestro este nefondată. Aceasta consideră că argumentele invocate de Republica Federală Germania se întemeiază pe o interpretare eronată a hotărârii atacate și a jurisprudenței Curții și că sunt, în orice caz, inoperante.

– *Aprecierea Curții*

167 Așa cum reiese din jurisprudența citată la punctul 149 din prezenta hotărâre, fondurile finanțate printr-o taxă sau prin alte contribuții obligatorii în temeiul legislației naționale și gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație constituie „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

168 În speță, după ce a apreciat, la punctele 110-131 din hotărârea atacată, suprataxa în litigiu, Tribunalul a concluzionat, la punctul 132 din această hotărâre, că suprataxa respectivă implica utilizarea unor resurse de stat. În susținerea acestei concluzii, el a arătat că Decizia BNetzA din 2011 impunea operatorilor de rețea de distribuție obligația de a colecta suprataxa în litigiu de la utilizatorii rețelei și de a transfera veniturile aferente operatorilor de sisteme de transport. Tribunalul a apreciat de asemenea că mecanismul acestei suprataxe asigura operatorilor de rețea compensarea integrală a pierderii de venituri pe care o suportau ca urmare a scutirii în litigiu, întrucât cuantumul suprataxei menționate era adaptat la cuantumul resurselor necesare ca urmare a acestei scutiri. Tribunalul a mai subliniat că acest cuantum era determinat potrivit unei metodologii stabilite prin Decizia BNetzA din 2011, precizându-se că, pentru anul 2012, această decizie a stabilit cuantumul inițial al aceleiași suprataxe.

169 Covestro și Republica Federală Germania contestă aceste aprecieri prin trei serii de argumente.

170 În primul rând, Covestro reproșează Tribunalului că a dedus obligația de colectare a suprataxei în litigiu din Decizia BNetzA din 2011, deși această decizie a fost declarată nulă de instanțele germane, iar cadrul legislativ nu permitea BNetzA să impună o atare obligație.

171 În această privință, pe lângă faptul că, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 107 și 125 din hotărârea atacată, aceste argumente au fost invocate tardiv în fața Tribunalului, trebuie arătat că ele nu pot fi primite.

172 Astfel, nici nelegalitatea eventuală a unei scheme de ajutoare, în special în raport cu dreptul național, nici anularea acesteia nu îi retrag caracterul de „ajutor de stat”, în măsura în care, în pofida unei asemenea nelegalități sau anulări, o astfel de schemă a produs efecte în practică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 martie 2005, Heiser, C-172/03, EU:C:2005:130, punctul 38, precum și Hotărârea din 21 decembrie 2016, Comisia/Aer Lingus și Ryanair Designated Activity, C-164/15 P și C-165/15 P, EU:C:2016:990, punctul 69), așa cum Tribunalul a statuat în esență în mod întemeiat la punctele 107 și 125 din hotărârea atacată. De altfel, după cum Tribunalul a arătat de asemenea în mod întemeiat la punctul 107 din această hotărâre, efectivitatea normelor în materie de ajutoare de stat ar fi considerabil diminuată dacă aplicarea acestora ar putea fi înlăturată pentru simplul motiv că o măsură de ajutor, care a fost aplicată în practică, a fost ulterior declarată nulă *ab initio*. Așadar, este lipsit de relevanță, în această privință, faptul că eventuala anulare a schemei de ajutoare este retroactivă, din moment ce, o anumită perioadă, schema a fost într-adevăr aplicată în practică (a se vedea prin analogie Hotărârea din 6 noiembrie 2012, Comisia/Ungaria, C-286/12, EU:C:2012:687, punctele 44 și 45).

173 În ceea ce privește Hotărârea Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) din 6 octombrie 2015, evocată la punctul 120 din hotărârea atacată, trebuie subliniat că Tribunalul s-a limitat să arate că această instanță germană a considerat că suprataxa în litigiu constituia o taxă prin intermediul căreia trebuia să fie acoperită pierderea de venituri suferită de operatorii de rețea. Rezultă că, în măsura în care Covestro reproșează Tribunalului că a dedus în mod eronat din această hotărâre existența unei obligații de colectare a suprataxei în litigiu, argumentul său se întemeiază pe o interpretare eronată a hotărârii atacate.

174 În al doilea rând, Covestro și Republica Federală Germania susțin că Tribunalul a constatat în mod eronat existența unei obligații de plată a suprataxei în litigiu în sarcina consumatorilor finali, care au fost, în plus, definiți în mod eronat ca incluzând utilizatorii rețelei.

175 *Primo*, în ceea ce privește identificarea debitorilor finali ai suprataxei în litigiu, Tribunalul a considerat, la punctul 118 din hotărârea atacată, că această suprataxă nu privea decât raportul dintre operatorii de rețea și utilizatorii rețelei, din moment ce această suprataxă este colectată nu ca urmare a consumului de energie electrică, ci ca urmare a utilizării rețelei. Tribunalul a dedus de aici, la punctul 119 din această hotărâre, că aspectul dacă furnizorii de energie electrică erau obligați la rândul lor să transfere suprataxa menționată consumatorilor finali de energie electrică este lipsit de pertinență. Astfel, în opinia sa, debitorii finali ai suprataxei erau utilizatorii rețelei, cu alte cuvinte furnizorii înșiși, precum și consumatorii finali direct conectați la rețea, iar nu ceilalți consumatori finali.

176 În această privință, considerația potrivit căreia suprataxa în litigiu este colectată ca urmare a utilizării rețelei și cea potrivit căreia utilizatorii de rețea trebuie considerați ca fiind consumatori finali țin de o apreciere de fapt. Or, conform jurisprudenței amintite la punctul 119 din prezenta hotărâre, nu este de competența Curții să controleze o astfel de apreciere, în lipsa invocării vreunei denaturări.

177 *Secundo*, în ceea ce privește existența unei obligații de plată în sarcina utilizatorilor rețelei, din cuprinsul punctelor 120 și 122-124 din hotărârea atacată reiese că Tribunalul și-a însușit aprecierile Comisiei potrivit cărora Decizia BNetzA din 2011 impunea operatorilor de sisteme de

distribuție obligația de a colecta și de a transfera suprataxa în litigiu și că această decizie prevedea transferul lunar al veniturilor generate de această suprataxă către diferiții operatori de sisteme de transport. Acesta a conchis că suprataxa în litigiu, introdusă de o autoritate administrativă prin intermediul unei măsuri normative, avea un caracter obligatoriu pentru utilizatorii rețelei.

178 Potrivit jurisprudenței Curții care precizează criteriul amintit la punctele 149 și 167 din prezenta hotărâre, sumele care rezultă din prețul suplimentar impus de stat cumpărătorilor de energie electrică se aseamănă cu o taxă aplicată la energia electrică și au la origine „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Pentru a fi considerate ca atare, fondurile trebuie să provină din contribuții obligatorii impuse de legislația statului membru în cauză și să fie gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație, indiferent dacă mecanismul de finanțare se încadrează, în sens strict, în categoria contribuțiilor de natură fiscală în dreptul național. În schimb, nu este suficient ca operatorii de rețea să transfere asupra prețului de vânzare a energiei electrice către clienții lor finali costurile suplimentare determinate de obligația lor de a achiziționa energia electrică produsă din anumite surse de energie la tarifele stabilite prin lege, în cazul în care această compensare rezultă nu dintr-o obligație legală, ci numai dintr-o practică. Astfel, într-un asemenea caz, contribuția nu ar putea fi considerată ca fiind obligatorie (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 34-37, precum și jurisprudența citată).

179 În speță, reiese din constatările factuale efectuate de Tribunal, pe care Curtea nu are competența să le controleze, că Decizia BNetzA din 2011 obliga într-adevăr operatorii de sisteme de distribuție să colecteze suprataxa în litigiu de la utilizatorii rețelei. Este de asemenea cert, având în vedere constatările factuale ale Tribunalului de la punctele 12, 99 și 129 din hotărârea atacată, că nu revine Curții sarcina să controleze că această decizie prevedea metoda potrivit căreia cuantumul suprataxei în litigiu trebuie stabilit, în fiecare an, de operatorii de transport și de sistem.

180 Or, în lumina jurisprudenței amintite la punctul 178 din prezenta hotărâre, este necesar să se considere că sumele care rezultă dintr-o contribuție obligatorie care, precum suprataxa în litigiu, este impusă printr-o măsură normativă care identifică entitățile, fie ele și private, însărcinate cu colectarea acestei contribuții de la debitori identificați de asemenea prin această măsură și care definește metodologia care permite stabilirea cuantumului contribuției și a adaptării sale anuale au ca origine „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. În special, din moment ce aceeași contribuție își are originea într-o măsură normativă, care obligă operatorii de rețea să o colecteze, nu se poate afirma că aceasta rezultă dintr-o simplă practică.

181 Nu este relevant, în această privință, faptul că măsura normativă prevede numai o obligație de colectare a suprataxei în litigiu în sarcina operatorilor de rețea, fără a identifica în mod explicit o obligație de plată a acestei suprataxe în sarcina utilizatorilor rețelei. Efectul util al obligației legale de colectare a suprataxei menționate implică, astfel, în mod necesar o obligație simetrică de plată a acestei taxe de către debitorii săi.

182 În al treilea rând, în ceea ce privește compensarea costurilor generate de scutirea în litigiu, pe de o parte, Tribunalul, referindu-se la Decizia BNetzA din 2011, și-a însușit, la punctele 126, 127 și 130 din hotărârea atacată, constatarea efectuată de Comisie în decizia în litigiu potrivit căreia mecanismul suprataxei în litigiu asigura operatorilor de rețea compensarea integrală a pierderii de venituri pe care o suportau ca urmare a scutirii în litigiu, având în vedere că cuantumul acestei suprataxe era adaptat la cel al resurselor necesare ca urmare a acestei scutiri.

183 Or, aprecierea potrivit căreia metodologia de stabilire a cuantumului suprataxei în litigiu prevăzută de Decizia BNetzA din 2011 trebuia să permită acoperirea tuturor costurilor legate de scutirea în litigiu ține de o apreciere factuală a Tribunalului pe care Curtea nu are competența să o controleze în stadiul recursului în lipsa invocării vreunei denaturări, în conformitate cu jurisprudența amintită la punctul 119 din prezenta hotărâre.

184 Pe de altă parte, în ceea ce privește pierderile de venituri cauzate de o insolvență, care sunt suportate din punct de vedere economic de operatorii de sisteme de distribuție, Tribunalul a considerat, la punctul 130 din hotărârea atacată, că o atare pierdere nu constituie o pierdere de venituri în sensul schemei în discuție și se justifică prin faptul că raporturile dintre operatorii de rețea și debitorii finali ai suprataxei în litigiu sunt raporturi de drept privat.

185 Or, reiese din jurisprudența Curții că fondurile finanțate prin contribuții obligatorii impuse prin legislația unui stat, gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație, pot fi considerate „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, chiar dacă sunt administrate de entități distincte de autoritatea publică (Hotărârea din 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții, C-262/12, EU:C:2013:851, punctul 25, precum și Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții, C-706/17, EU:C:2019:407, punctul 54).

186 Prin urmare și în măsura în care astfel de entități, asemenea operatorilor de rețea, sunt supuse unei obligații de colectare a contribuțiilor în cauză, împrejurarea că raporturile dintre acești operatori și debitorii finali ai suprataxei în litigiu sunt raporturi de drept privat nu împiedică faptul ca fondurile finanțate prin această suprataxă să fie considerate resurse de stat. Situația este aceeași în ceea ce privește împrejurarea că pierderile de venituri, inclusiv incidentele de plată aferente suprataxei în litigiu, sunt suportate, în caz de insolvență, de operatorii menționați. În orice caz, Covestro nu a prezentat niciun argument prin care să urmărească în mod specific să demonstreze că aprecierea Tribunalului potrivit căreia astfel de pierderi nu constituie o pierdere de venituri în sensul schemei în cauză este afectată de o eroare de drept.

187 În lumina motivelor care precedă, a treia critică din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de Covestro și, ținând seama de considerațiile expuse la punctul 124 din prezenta hotărâre, primul motiv invocat de această parte, precum și al doilea aspect al motivului unic invocat de Republica Federală Germania trebuie înlăturate ca nefondate.

Cu privire la controlul exercitat de stat

– *Argumentația părților*

188 Covestro, prin intermediul celei de a patra critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, și Republica Federală Germania, prin intermediul celui de al treilea aspect al motivului său unic, reproșează în esență Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că există un control al statului asupra fondurilor rezultate din suprataxa în litigiu.

189 Comisia apreciază că această a patra critică, precum și acest al treilea aspect sunt nefondate și, în orice caz, inoperante.

– *Aprecierea Curții*

190 Așa cum reiese din jurisprudența citată la punctele 148-151 din prezenta hotărâre, existența unei taxe sau a altor contribuții obligatorii în temeiul legislației naționale și care sunt gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație și existența unui control al statului asupra sumelor în cauză constituie două criterii alternative care permit identificarea „resurselor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

191 În speță, Tribunalul a constatat, la punctul 132 din hotărârea atacată, că suprataxa în litigiu constituia o taxă parafiscală sau o sarcină obligatorie care implica utilizarea unor resurse de stat, în sensul acestei jurisprudențe. Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 167-187 din prezenta hotărâre, Covestro și Republica Federală Germania nu au reușit să demonstreze că această constatare a Tribunalului este afectată de o eroare de drept.

192 Or, constatarea menționată este, în sine, suficientă pentru a se considera că măsura în discuție a fost acordată prin intermediul „resurselor de stat” în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, fără a fi necesar să se examineze dacă sumele în discuție se aflau sub controlul statului.

193 Prin urmare, a patra critică din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de Covestro și al treilea aspect al motivului unic invocat de Republica Federală Germania sunt inoperante.

194 Din ansamblul motivelor care precedă rezultă că al doilea aspect al celui al doilea motiv invocat în susținerea recursului în cauza C-790/21 P, precum și motivul unic invocat în susținerea recursului în cauza C-791/21 P trebuie înlăturate în totalitate.

Cu privire la al treilea motiv invocat în cauza C-790/21 P

Argumentația părților

195 Prin intermediul celui de al treilea motiv invocat în susținerea recursului formulat în cauza C-790/21 P, Covestro invocă o încălcare a principiului nediscriminării pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o la punctele 192-210 din hotărârea atacată. Tribunalul ar fi omis să țină seama de o diferență de tratament care decurge din ordinul de recuperare a ajutorului. Astfel, consumatorii de energie electrică la sarcină de bază care, precum Covestro, au beneficiat de scutirea în litigiu ar fi obligați, ca urmare a recuperării ajutorului dispuse prin decizia în litigiu, să plătească o taxă minimă în cuantum egal cu 20 % din taxele generale anunțate. În schimb, consumatorii de energie electrică la sarcină de bază care îndeplineau criteriile pentru a beneficia de scutirea în litigiu pentru anii 2012 și 2013, care o solicitaseră în timp util, dar nu primiseră încă decizia definitivă de scutire la data intrării în vigoare a StromNEV 2013, ar putea beneficia de schema tranzitorie instituită de acesta și ar fi din acest motiv supuși taxelor forfetare, care, de la caz la caz, ar fi mai mici decât taxa minimă respectivă.

196 *Primo*, la punctul 204 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi respins în mod eronat pertinența schemei tranzitorii în cadrul aprecierii referitoare la încălcarea principiului nediscriminării. În acest sens, Tribunalul ar fi trebuit să aprecieze situația existentă la momentul adoptării deciziei în litigiu, altfel spus la momentul recuperării dispuse de Comisie, și să țină seama de evoluția cadrului juridic german. Ca urmare a ordinului de recuperare a ajutorului, autoritățile germane

ar fi fost obligate să trateze situații identice în mod diferit, fără niciun motiv obiectiv. În plus, Tribunalul nu ar putea ignora schema tranzitorie pentru motivul că schema respectivă nu ar fi fost notificată Comisiei.

197 *Secundo*, Tribunalul ar fi omis să examineze dacă inegalitatea de tratament în cadrul grupului de consumatori de energie electrică la sarcină de bază era justificată. Or, potrivit Covestro, acești consumatori formau un grup omogen.

198 *Tertio*, la punctele 207 și 210 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că consumatorii anticiclici și consumatorii de energie electrică la sarcină de bază au avut un comportament de cumpărare diferit, afirmând totodată că, în pofida acestei diferențe, taxele individuale erau rezonabile. Această hotărâre ar fi afectată de o eroare de drept în măsura în care ar considera justificată egalitatea de tratament a acestor două categorii de consumatori care se află însă în situații diferite. În plus, hotărârea atacată ar fi întemeiată pe o contradicție în măsura în care Tribunalul ar fi afirmat, pe de o parte, la punctul 208 din această hotărâre, că tarifele individuale calculate potrivit metodologiei traseului fizic ar putea fi egale cu zero sau aproape de zero și, pe de altă parte, la punctul 65 din hotărârea menționată, că un acces aproape gratuit la rețea ar fi de neconceput. În sfârșit, la punctul 209 din aceeași hotărâre, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare atunci când a considerat că asimilarea utilizatorilor anticiclici cu consumatorii de energie electrică la sarcină de bază ar fi opera legiuitorului german. Tribunalul ar ignora, în această privință, faptul că schema tranzitorie a intrat în vigoare în mod retroactiv.

199 Comisia răspunde că al treilea motiv de recurs formulat în cauza C-790/21 P este inadmisibil și, în orice caz, nefondat.

Aprecierea Curții

200 Covestro reproșează în esență Tribunalului că a încălcat principiul nediscriminării atunci când a respins, la punctele 192-210 din hotărârea atacată, argumentele sale întemeiate pe caracterul discriminatoriu al ordinului de recuperare a ajutorului.

201 În hotărârea atacată, Tribunalul a înlăturat aceste argumente pentru un motiv principal și două motive neesențiale.

202 Pe de o parte, Tribunalul le-a înlăturat ca inoperante, la punctele 194 și 195 din această hotărâre. Tribunalul a arătat în acest sens că Covestro nu a contestat caracterul selectiv și, prin urmare, discriminatoriu al scutirii în litigiu și că aceasta nu a explicat în ce măsură ordinul de recuperare a unei măsuri căreia nu i-a contestat natura discriminatorie ar putea fi la rândul său discriminatorie.

203 Pe de altă parte, Tribunalul a înlăturat argumentele amintite ca neîntemeiate, la punctele 196-209 din hotărârea menționată. În această privință, reiese din utilizarea expresiei „[î]n orice caz”, la punctul 196 din aceeași hotărâre, că motivele care figurează la punctele 196-209 constituie motive neesențiale.

204 Or, prin intermediul prezentului motiv, Covestro nu a invocat niciun argument prin care să urmărească să conteste în mod specific motivul principal care figurează la punctele 194 și 195 din hotărârea atacată. Toate argumentele sale urmăresc, în realitate, să conteste motivele neesențiale cuprinse la punctele 196-209 din această hotărâre.

205 Rezultă că, în conformitate cu jurisprudența amintită la punctul 97 din prezenta hotărâre, al treilea motiv invocat de Covestro în susținerea recursului formulat în cauza C-790/21 P trebuie înlăturat ca inoperant, fără a fi necesară pronunțarea cu privire la admisibilitatea sa.

206 În consecință, întrucât toate motivele invocate în susținerea recursurilor principale în cauzele C-790/21 P și C-791/21 P au fost respinse, aceste recursuri trebuie respinse în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

207 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Articolul 138 alineatele (1) și (2) din acest regulament, de asemenea aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, prevede că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată și că, în cazul în care mai multe părți cad în pretenții, Curtea decide asupra împărțirii cheltuielilor de judecată.

208 În speță, Covestro și Republica Federală Germania au căzut în totalitate în pretenții cu privire la concluziile formulate în recursul principal în cauza C-790/21 P și, respectiv, în recursul principal în cauza C-791/21 P, în timp ce Comisia a căzut în totalitate în pretenții cu privire la concluziile formulate în recursurile incidente în aceste cauze.

209 În aceste condiții, Tribunalul consideră că se realizează o justă apreciere a circumstanțelor speței prin obligarea fiecărei părți la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

1) **Respinge recursurile principale și recursurile incidente.**

2) **Covestro Deutschland AG, Republica Federală Germania și Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături